

BEZORGEN

Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

Postbus 20015
2500 EA Den Haag
070 342 43 44
voorlichting@rekenkamer.nl
www.rekenkamer.nl

datum 11 december 2025
betreft Beantwoording verzoek controlebestel door Algemene Rekenkamer

Geachte mevrouw Vos,

Op 25 november 2025 is namens de Eerste Kamer een brief aan de minister van Financiën gestuurd over het controlebestel. De commissie Financiën van de Eerste Kamer vraagt hierin om een schriftelijke verkenning van de governance- en transitiestappen die noodzakelijk zijn om de financiële controle op de rijksfinanciën onafhankelijk en efficiënter te organiseren. Wij zien dit als een belangrijke stap naar een onafhankelijker, eenvoudiger en goedkoper controlebestel.

De brief benoemt dat de schriftelijke verkenning in samenwerking met de Algemene Rekenkamer moet worden opgesteld. De commissie neemt daarbij de aanbevelingen uit het rapport-Slootweg als uitgangspunt. De commissie concludeert dat een uitgewerkt transitieplan, inclusief een duidelijke governance-inrichting van de Rekenkamer na integratie van de financiële audit en een heldere positionering van de ADR als interne auditor van het Rijk, voor een doorbraak kan zorgen in deze slepende kwestie.

De commissie Financiën van de Eerste Kamer heeft gevraagd om beantwoording van de vragen door de minister van Financiën in samenwerking met de Algemene Rekenkamer. Wij gaan graag in samenwerking met de minister van Financiën op dit verzoek in. Tegelijkertijd hebben wij, als Hoog College van Staat, een eigen verantwoordelijkheid voor de inrichting van onze governance en bijbehorende kwaliteitsborging. Wij bieden graag aan de namens de Eerste Kamer gestelde vragen te beantwoorden en toe te lichten. Tenslotte willen wij u wijzen op onze brief aan de informateur, zoals opgenomen in de bijlage.

Algemene Rekenkamer

Pieter Duisenberg,
president

5.1.2.e
wnd. plv. secretaris

ons kenmerk 163763
bijlage(n) 1

De Tweede Kamer
p/a Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Prinses Irenestraat 1
2595 BG DEN HAAG

Postbus 20015
2500 EA Den Haag
070 342 43 44
voorlichting@rekenkamer.nl
www.rekenkamer.nl

datum 11 december 2025
betreft Voorstel onafhankelijker, eenvoudiger en goedkoper controlebestel in komende kabinetsperiode

Geachte mevrouw Letschert,

Met het doel dat: de controle op het geld dat het rijk uitgeeft onafhankelijker, eenvoudiger en goedkoper kan, is ons voorstel dat:

“Conform het rapport-Slootweg de accountantscontrole van de Auditdienst Rijk en de Algemene Rekenkamer samengevoegd wordt bij de Algemene Rekenkamer waarmee een onafhankelijker, doelmatiger en sneller controlebestel wordt gerealiseerd.”

In eerdere debatten hebben beide Kamers brede steun uitgesproken voor deze variant van Slootweg. Concreet levert deze vereenvoudiging een rijksbrede besparing op van 56 fte (€ 8,5 miljoen), een onafhankelijk controlestelsel conform internationale standaarden, een directe vermindering van controlelasten bij de ministeries (controlelaag ertussenuit) en een versnelling in de tijd voor Verantwoordingsdag. Conform het rapport-Slootweg houden we rekening met een periode van twee jaar voor een zorgvuldige uitvoering.

Accountantscontrole onafhankelijker, sneller en efficiënter

De door de minister van Financiën ingestelde werkgroep onder leiding van ^{5.1.2.e} heeft in december 2024 gerapporteerd over de samenvoeging van de ^{5.1.2.e} accountantscontrole. Bij samenvoeging wordt de accountantscontrole uitsluitend belegd bij de Algemene Rekenkamer. Dit sluit aan bij de internationaal gebruikelijke opzet van nationale rekenkamers (Supreme Audit Institutions) en geeft de volgende voordelen:

- **Onafhankelijke controle:** de onafhankelijkheid van de controle en rapportering daarover aan de Staten-Generaal wordt sterker;
- **Sneller:** Verantwoordingsdag kan een maand vroeger, door het vervallen van dubbele controles, naar de 3^e woensdag van april in plaats van mei. Eindambitie is dat alle

controlelagen in het bestel uiteindelijk toewerken naar Verantwoordingsdag rond 15 maart waardoor jaarverslag en verantwoording op een logische plek komen in de parlementaire begrotings- en verantwoordingscyclus. Dit zorgt ook voor aansluiting bij het Europees semester;

- **Efficiënter:** een besparing van 56 fte (€ 8,5 miljoen) doordat het Rijk niet langer dure accountantscapaciteit inzet voor onnodig dubbel werk. Het past daarmee ook binnen een kleinere en efficiëntere rijksoverheid.

Daarnaast levert de samenvoeging voordelen op voor de ministeries:

- **Vermindering controlelasten bij de ministeries:** er wordt niet langer tijd verspild aan discussies over verschillen in weging en rapportering door de twee controleurs;
- **Versterking financiële functie op de ministeries:** door de accountantscontrole alleen te beleggen bij de Algemene Rekenkamer kunnen 75 fte ADR- medewerkers die nu nog belast zijn met de interne controle van de ministeries overgaan naar de ministeries voor versterking van de financiële functie in de eerste en tweede lijn.

De met de jaarrekeningcontrole belaste ADR-accountants gaan over naar de Algemene Rekenkamer. In totaal zullen er dan bij de Rekenkamer ongeveer 300 medewerkers belast zijn met de accountantscontrole en worden bij het Rijk 56 fte bespaard. Bij de ADR werken in de eindsituatie ook minimaal 300 fte waarmee de ADR zich kan focussen op haar belangrijke taak als interne auditor. De ADR heeft een uitstekende uitgangspositie om de ministeries te ondersteunen in de vereenvoudigingsopgave en advisering over het verbeteren van de bedrijfsvoering.

Het idee van "trekkingsrechten" is door de demissionair minister van Financiën voorgesteld. Dit idee leidt daarentegen juist tot extra kosten (28 fte extra bij Algemene Rekenkamer), een extra verzwarende van de controlelasten bij ministeries en een verdere complicering. De Algemene Rekenkamer heeft mede daarom afstand genomen van deze variant en haar voorkeur voor samenvoeging uitgesproken zoals uitgewerkt in het rapport-Slootweg. In 2025 is, zowel vanuit de commissie Financiën van de Eerste Kamer als vanuit de commissie Rijksuitgaven van de Tweede Kamer, bij de minister van Financiën aangedrongen op het toewerken naar samenvoeging conform de uitwerking in rapport-Slootweg.

De minister van Financiën is verantwoordelijk voor de comptabele regelgeving en draagt de accountantscontrole nu op aan de ADR. De inrichting van het controlebestel is uiteindelijk een zaak van het parlement. Een helder kabinetsbesluit over de

modernisering van het controlebestel is van groot belang voor de inrichting van ons democratische staatsbestel met adequate checks en balances. Het coalitieakkoord en later het regeerprogramma, kunnen daar een goede basis voor bieden.

Samenvoeging van de controle uitvoerbaar in 2 jaar

De samenvoeging vereist volgens het rapport-Slootweg een aantal belangrijke stappen. Het onderbrengen van de accountantscontrole bij de Algemene Rekenkamer betekent een organisatorische inspanning. Binnen de Algemene Rekenkamer zal de separate accountantseenheid, die voldoet aan de eisen uit de Nederlandse en internationale beroepsregels, worden uitgebreid. Daarnaast vraagt de samenvoeging om een aantal wetswijzigingen en een versterking van de financiële functie op de ministeries. Slootweg constateert dat het realistisch is om voor de samenvoeging uit te gaan van een tijdpad van 2 jaar.

Het voorstel voor een onafhankelijker, eenvoudiger en goedkoper controlebestel past binnen een sterke inrichting van ons democratisch staatsbestel en een efficiënte overheid.

Algemene Rekenkamer

Pieter Duisenberg,
president

5.1.2.e
wnd. plv. secretaris